

Snowden: Nema aliena u 'Području 51', a pravi iluminati djeluju na otvorenom

Snowden: Rusija ima puno problema, ali to zna svaki Rus dok u Americi nedostaje tog skepticizma



Deset godina nakon što je završio na naslovnica gotovo svih medija na svijetu kada je razotkrio programe američkog masovnog nadziranja građana američki zviždač i danas naturalizirani Rus Edward Snowden je videovezom gostovao u Rovinju na konferenciji **Dani komunikacija**. Njegov nastup izazvao je velik interes publike festivala, no većinom nije otkrivao neke nove stvari o kojima dosad nije pričao niti je komentirao rusku invaziju na Ukrajinu. Istaknuo je da su postojali planovi da se javi publici u Hrvatskoj još na početku pandemije 2020. godine te da se od tog vremena još dosta promijenilo poimanje privatnosti na internetu. Na početku svog govora rekao je da zamjera bivšem američkom predsjedniku Baracku Obami što ga je prozivao hakerom, a ne zviždačem kada razotkrivao američke tajne programe prisluškiivanja. - Ali što je haker? To je netko tko poznaje pravila sustav bolje od onih koji su stvorili taj sustav, a hakiranje je rezultat iskorištavanje tog jaza u razumijevanju sustava. Tako se dobije rezultat koji se smatrao zabranjenim ili nemogućim. Na kraju postoje pravila, postoje li? U stvarnosti ih nema. Da, pokušavamo stvoriti i nametnuti pravila, ali često ne funkcioniraju - kaže Snowden ciljajući da često pravila ne vrijede za sve jednako. Kroz svoj govor više je puta tvrdio da današnji politički sustavi imaju nedostatke i da treba vršiti pritisak na vlasti kako bi se više brinuli za potrebe svojih naroda. - Sve civilizacije na svom vrhuncu bivaju otete od strane male grupe pojedinaca. Većina demokratskih sustava je dizajnirano prije više stoljeća. Jedinu pravu zaštitu koju pružaju je donošenje i provođenje zakona. Znae one tvrdnje 'nitko nije iznad zakona', ali je li to istina? Bivši potpredsjednik, a današnji predsjednik Biden je uhvaćen da je i on imao kod kuće povjerljive dokumente. Kao i Trump. Što mislite koliko će oni provesti u zatvoru? - sa smiješkom je retorički pitao Snowden dodajući da on zna koja je kazna za uzimanje tajnih dokumenata jer je upravo zbog toga pobjegao iz Amerike kako bi izbjegao teške optužbe. Probleme političkih sustava usporedio je s Pandorinom kutijom. Kaže da su iskočili svi problemi i da se više ne mogu vratiti. Također je istaknuo da će sve to kulminirati svojevrsnim "krešendom" prije nego počne biti bolje. "Imate danas sjenu na autoritetima. Čak i u zemljama u kojima ne biste to očekivali. Ovo više nije održivo. Kada sve zlo pobjegne, Pandora je pogledala u praznu kutiju i duboko na dnu ostala je samo jedna stvar - nada. Imamo nadu, trebamo nadu da nas izvuče. Jer bez nade

prihvaćaš da će stanje uvijek ostati takvo. Ali stvari se mogu promijeniti. Mi ih možemo promijeniti. Ne trebamo lidere, političare pa niti zakone, ako ne odgovaraju na naše potrebe. Ne ignoriramo ih, ne pretvaramo se da ne postoje i ne pretvaramo se da nemaju moć, ali ako su 'oni' hakirali naš sustav, ako su naše politike otete trebamo se sjetiti da i mi imamo moć - poručuje Snowden. Ta moć je po njemu povezanost građana kroz korištenje tehnologije, ali i pozivanje građana na prosvjede kako bi se vršili pritisci na vlasti. Također, vidi pomoć i medija koji propitkuju poteze vlasti. - Volim novinare, ali što dobro donosi sloboda medija, ako je mediji ne koriste. Novinarstvo ima najveću vrijednost kada propitkuje monopol vlasti. Komunikacija nam daje mogućnost organiziranja. Rast interneta pokazuje vlastodršcima da bi mogli izgubiti kontrolu i zbog toga zadnjih 20 godina postaju sve više paranoični. Ljudi bi mogli izaći na ulice, mogli bi prestati ići na posao, prestati iznositi smeće, prestati plaćati stanarinu i režije. To može jako brzo promijeniti stvari pa i cijelu naciju. Današnje doba usporedio je s vremenom francuske revolucije. - Imate različite strane, neki su za, a neki protiv 'rojalista'. No, kao da uopće nema onih koji su na dobroj strani. Trebamo neke ljude na našoj strani Pogledajte gdje nam je Julian Assange završio, godinama je u zatvoru. Što to poručuje budućim zviždačima? Danas je teže biti zviždač, nego prije. I tehnički je teže, a i medijsko okruženje je u lošijem stanju, barem u Americi - kaže Snowden kojeg je nakon njegovog uvodnog izlaganja s pozornice u Rovinju kratko ispitivao moderator Srećko Horvat. Govoreći o curenju povjerljivih dokumenata istaknuo je da prihvaća da postoje neke tajne koje bi i on sakrio od javnosti: n- Da, ali samo na ograničeno vrijeme i s ograničenom svrhom. Nećeš neprijatelju unaprijed reći preko kojeg brda ćeš ga napasti, ali kada to dođe onda može otkriti detalje. Potom je rekao da je i sam napravio pogrešku 2013. godine jer je bio preoprezan i nije htio objaviti sve dokumente nego je upozoravao novinare da objave samo one priče za koje misle da neće izazvati nečiju smrt na terenu ili ugrožavati nacionalne sigurnosti. - Apsolutno bih sve opet ponovio. Ali, naravno da bih više stvari napravio drugačije. Mislim da sam tada 2013. bio jako oprezan, čak i previše. Trebali smo tada i ja i novinari više gurati priče koje smo tada razotkrivali. Upozoravao sam tada novinare da budu oprezniji, nismo htjeli da netko strada, ali nitko nije stradao. Ni od Wikileaks nitko nije stradao - tvrdi Snowden. Govorio je i o umjetnoj inteligenciji te zaključio da ga greške umjetne inteligencije podsjećaju na ljudske greške: - Znae one primjere kad se ljudi smiju umjetnoj inteligenciji jer je algoritam nacrtao ruku krivih dimenzija. A, znate li je vi lijepo i proporcionalno nacrtati? Programi će se poboljšati i puno će nam pomoći. Ipak, Snowden nije mogao u potpunosti izbjeći teme o Rusiji, iz publike su ga pitali što misli o slobodi govora u Rusiji, ali je imao spreman odgovor: - To jest problem, ali zar pokušavate biti poput Rusije? Rusija doista ima puno problema, ali to zna svaki Rus. U Rusiji nitko ne vjeruje medijima i to je teška situacija, ali postoji skepticizam koji nedostaje u Americi. U Americi se građane uči da je istina sve što se objavi, ali sustav je puno kompleksniji od toga. A da bi mogao nešto promijeniti moraš jako dobro razumjeti kako sustav funkcionira - poručio je Snowden. Na kraju je bilo i egzotičnih pitanja poput je li u pregledavanju gomile tajnih dokumenata vidio što je skriveno u famoznom "Području 51" i postoje li vanzemaljci. Snowden je pak ozbiljno odgovorio i na to pitanje, istaknuvši da se i sam interesirao o tome pa i pisao u svojim memoarima, ali da je i vrlo znakovito da o tome nema curenja podataka. - Doista jesam tražio te stvari, ali pitajte se zašto u 50 i više godina nije curilo ništa konkretno o vanzemalcima i tim stvarima. Zato što to ne postoji. To je dosadan dio naše vlade. Nema jedna velike tamne tajne, teoretičari zavjera vole spominjati neke illuminate, ali oni ne postoje. Pravi iluminati operiraju na otvorenom - drži Snowden. U pogledu razvoja tehnologije rekao je da je napredak što danas imamo puno više enkripcije koja čuva naše poruke dok prolaze kroz internet, ali da većina ljudi nije ni svjesna što je to internet i da to uključuje i fizičke stvari poput bakra, optike, fizičkih servera koji se mogu presresti. Te da ni njemu koji je iznimno dobro tehnološki potkovan nije lako stalno se kvalitetno obraniti od mogućnosti da ga netko prisluškuje. Na primjer, istaknuo je detalj da uvijek fotošopira fotografije svoje djece (nedavno je po drugi put postao otac) prije njihove objave na internetu. "Čak fotošopiramo i uha naše djece, toliko sam oprezan". No, Snowden ističe da ne bi svi ni trebali biti stručnjaci za tehnologiju da bi uživali sigurnost i privatnost na internetu i da se nada da ćemo dosegnuti jednom i tu razinu.